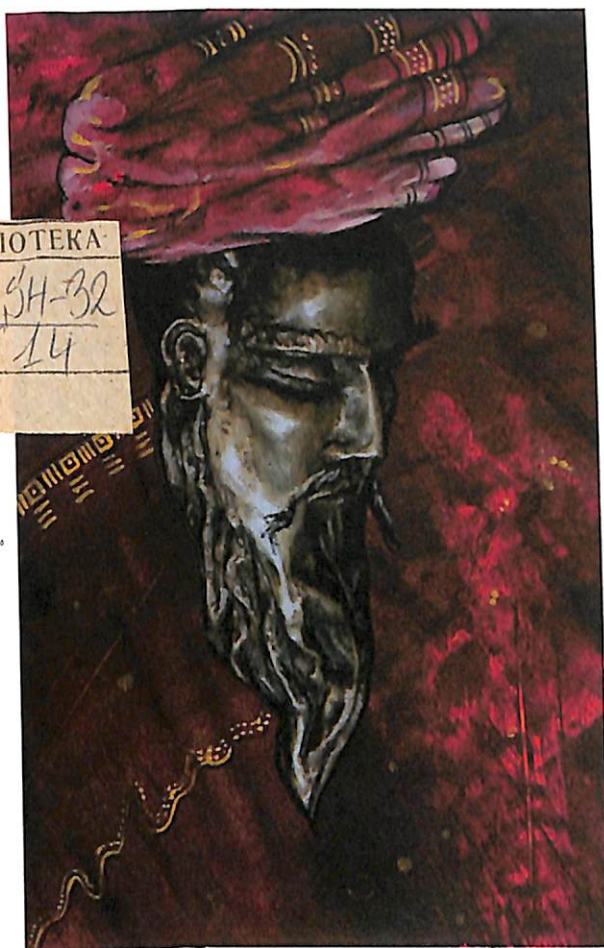

ISMAIL KADARE

trëgime

Onufri

VJEDHJA
E GJUMIT
MBRETEROR

NGA INJËJTI AUTOR

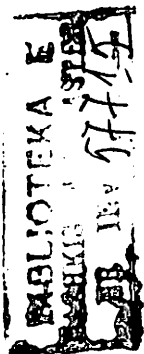
- Dialog me Alain Bosquet, ese, botimi i parë, 1996*
Dialog me Alain Bosquet, ese, botimi i dytë, 1996
Spiritus, roman, 1996
Kushëriri i engjëjve, ese, 1997
Tri këngë zie për Kosovën, triptik, botimi i parë, 1998
Kombi shqiptar në prag të mijëvjeçarit të tretë, ese, 1998
Pallati i Ëndrrave, roman, 1999
Ikja e shtërgut, tregim, 1999
Tri këngë zie për Kosovën, triptik, botimi i dytë, 1999
Dialog me Alain Bosquet, ese, botimi i tretë, 1999

85H-32
K 14

ISMAIL KADARE

Vjedhja e gjumit mbretëror

Tregime

Onufri

**Përgatiti për botim:
Bujar Hudhri**

**Piktura në kopertinë:
Lulëzim Mema**

Copyright © 1999, by Onufri

**Të gjitha të drejtat e botimit në gjuhën shqipe,
brenda dhe jashtë kufijve të Shqipërisë,
i takojnë Shtëpisë Botuese Onufri.**

ISBN 99927-30-74-9

**Shtëpia Botuese Onufri
Rr. "S. Pasha", Tiranë, Tel&Fax 00355 4 220 017
<http://www.Onufri.com.al>
E-mail: onufri@abissnet.com.al**

VDEKJA E GRUAS RUSE

Nina F. moskovite. Martuar më 1959 me një oficer shqiptar. Pas fjalëve të dua, erdhën shëtitjet në parkun Gorki, telefonimet nga kabinat e mbuluara me borë, dënesat s' do të më harrosh etj., etj., gjer te: qytetare Nina F. e pranon për burrë A. D. Dhe pastaj nënshkrimet, këmbimi i unazave, ardhja dhe muaji i mjaltit në Shqipëri.

Tani ajo është e shtrirë në arkivol në mes të dhomës së apartamentit, mijëra kilometra larg vendit të saj. Ka vite që s' ka marrë letër nga të vetët, (letrat ishin të rralla pas prishjes së marrëdhënieve dhe vitet e fundit pothuajse janë prerë). Ajo nuk ka ditur saktësisht kush ka vdekur e kush është gjallë në familjen e saj, ashtu sikurse ata nuk do ta marrin vesh kurrë saktësisht nëse ajo ka vdekur vërtet e, aq më pak, vitin e vdekjes.

Rrotull arkivolit një grumbull grash e qajnë në gjuhë të huaj. Janë motrat e oficerit, plaka tashmë. Për shkak të shamisë me lule me të cilën ia kanë lidhur kokën, ajo

ngjan edhe më shumë ruse dhe akoma më të trishtueshme e bën kjo të qarën në gjuhë të huaj për të.

Rrallë është vajtuar një grua nga kunatat e saj me kaq ngashërim. Ky është një mendim që edhe në qoftë se nuk thuhet me zë, ndihet menjëherë. Ashtu siç ndihet shpjegimi për të: qajnë në radhë të parë vetminë e saj. E me siguri, të tyren.

Në të djathtë të arkivolit, pas shpinës së grave ngrihet një raft librash. Midis titujve, spikasin librat që flasin për prishjen me Bashkimin Sovjetik, kryesisht librat politikë të udhëheqësit të vendit. Midis tyre dhe gruas ruse të shtrirë në arkivol është dënosa e grave.

Ora e varrimit po afron. Lëvizja në apartament bëhet më e dendur, sjellin mbulesën e arkivolit, gjëmojnë gozhdët që e mbërthejnë. Pas pak autobusët me njerëzit e përzishëm ecin drejt varrezës perëndimore të qytetit.

Është një ditë e lagët, me shi. Megjithatë askush nuk largohet para kohe nga gropa. Një grua, anëtare e kryesisë së Frontit të Bllokut, mban një fjalë fare të shkurtër, ku thotë se Nina F. ishte një nënë e bashkëshorte e mirë dhe një punonjëse e ndërgjegjshme, që në punën dhe jetën e saj kishte patur përherë parasysh mësimet e Partisë dhe të udhëheqësit të saj.

Asnjë fjalë për kombësinë e saj, atë kombësi që i kishte dhënë asaj vetminë më të madhe që mund të përfytyrohet.

Lamtumirë, Nina!

Këto janë të vetmet fjalë të natyrshme që thotë anëtarja e kryesisë së Frontit.

Po më e natyrshme se ato është zhurma e baltës dhe guriçkave që bien mbi arkivol, me një gjuhë universale, shumë më të kuptueshme se ajo e njerëzve, ndonëse varrin për gruan e vdekur nuk po e jep toka e gjerë ruse, por trualli i ngushtë shqiptar, i cili mezi mjafton për varret e të vetëve.

Dhjetor, 1985

LAMTUMIRA E SË KEQES

Beqir Aliu, qeveritari i N. e dalloi karrocën qysh se u shfaq në rrugën e madhe, në krye një brumbull i vogël e pastaj një arkë e zezë, që avitej me ngut.

Allah, mbromë, tha me vete kur shqoi shenjat zyrtare mbi pupenë e saj. Atëherë e kuptoi se gjithë ai ankth i asaj pasditeje mestetori, asaj pasditeje të pafundme, që ai, megjithë frikën besëtyte, e kishte mallkuar disa herë pa shkak, (nëna i kishte thënë dikur se në asnjë rast s'duheshin mallkuar ditët, madje, as atëherë kur dukej haptas se dita, më shumë se me llojin e vet, afronte me atë të netëve), pra, befas ai e kuptoi se gjithë ai ankth s'paskësh qenë i kotë.

Pa lëvizur nga dritarja ndoqi me sy afrimin e karrocës te porta e shtëpisë, grahësin që zbriti për të trokitur, pastaj kryeshërbëtorin e tij që, pasi hapi flegrat e portës, po ngjitej shkallëve me vrap.

Ngaqë i merrej fryma fjalët i tha gjysma-gjysma,

po Beqir Aliu i kuptoi: një zyrtar i lartë, drejt e nga Dollma Bahçeja, pallati i Sulltanit.

Mbromë, Zot i madh, përsëriti me vete Beqir Aliu, dhe ndonëse u përpoq të zbriste shkallët pa u mbajtur nga parmakët, dy-tri herë i preku ata. I porsaardhuri qëndronte më këmbë në sallonin e madh. Beqir Aliu e ndjeu në çast se përvoja e gjatë nuk e ndihmoi dot këtë herë të kapte aty për aty rangun e vërtetë të tij. Atë çka kumtonte petku i tij i pluhurosur e rrëzonte qëndrimi mospërfillës, ashtu sikurse këtë të fundit e vinte në dyshim vështrimi i tij. Në zgavrat jashtëzakonisht të thella ishin dy sy të lodhur, si në prag të përgjumjes. Beqir Aliu e kishte vënë re se ishte pikërisht pagjumësia që i jepte një shpellim të tillë.

– Vij drejt e nga kryeqyteti me një detyrë të veçantë,
– tha ai, duke nxjerrë nga një e çarë e zhgunit një letër të mbështjellë.

Beqir Aliu e mori letrën, e çmbështolli, po nuk ishte në gjendje të dallonte asgjë veç fjalëve Pallati i Dollma Bahçesë, Zyra e Përgjithshme, si dhe vulën e njohur në fund të saj. Ai e puthi shkresën te vendi i vulës, u përul lehtë dhe, pasi e mbështolli prapë, ia ktheu bujtësit.

– Mirë se erdhe në konakun tim, gaz. Rruga besoj se të ka lodhur shumë.

Tjetri hapi krahët.

– Rruga ishte vërtet sfilitëse. Dhe bujtinat nuk janë për të qenë.

– Ashtu, ashtu, – i tha Beqir Aliu. – Sa herë që më duhet të shkoj gjer në Stamboll unë e di ç'heq. Veç Hanit

të Vjetër, në të dalë të Janinës, dhe një tjetri pranë Kavallës, gjithë të tjerët janë për faqe të zezë. Të pijnë morrat e tartabiqet.

Beqir Aliu e ndjeu se po fliste më shumë se ç' duhej, por ishte mbi forcat e tij t' i vinte fre gojës. E kishte vënë re se kishte një lloj njerëzish, prania e rëndë e të cilëve rëndohej edhe më shumë nga heshtja. I porsaardhuri ishte i tillë.

Duke iu shmangur kushedi pse syve të tij, Beqir Aliu vazhdoi të fliste për pjesët e pamirëmbajtura të rrugës, për tyrben e dervish Ulemasë, që, megjithë paralajmërimet e njëpasnjëshme, ende s' qe meremetuar, për ndërtesën e doganës në Ibrik Tepé, që, ç' ishte e vërteta, bashkë me doganierët krijonin një përshtypje të keqe për shtetin, sidomos në sytë e të huajve...

Ngaqë dyshoi se mos po e tepronte, ai e preu befasi të folurën, po ndërkaq vuri re se tjetri e dëgjonte me një mospërfillje të tillë, thua se nuk kishte kaluar kurrë nëpër atë rrugë.

Kjo vetëtitje mendimi e hutoi një grimë Beqir Aliun. Si shpëtim iu kujtua hamami.

– Besoj se pas një rruge të tillë, një banjë...

– Oh, me kënaqësi, – tha i porsaardhuri.

Që nga veranda ku kishte dalë për të marrë ajër të freskët Beqir Aliu dëgjonte zhurmat e lehta të shtëpisë. Po skajonin nëpër dhoma dy shoqëruesit e të porsaardhurit. Nga kuzhina vinte një tringëllimë enësh. Beqir Aliu psherëtiu prapë. Kjo pasdite s' donte që s' donte të mbaronte.